

انقلاب جهانی اخلاق در زمان ظهور حضرت مهدی(عج)

بلوغ فکری در زمان ظهور امام زمان(عج) تأثیر جدی بر رشد همه ابعاد زندگی انسان و از جمله بعد اخلاقی آن دارد.

بلوغ فکری در زمان ظهور امام زمان(عج) تأثیر جدی بر رشد همه ابعاد زندگی انسان و از جمله بعد اخلاقی آن دارد. در جامعه عصر ظهور، به جهت تقویت ایمان حقیقی در بین مردم، اعتماد عمومی نیز رشد می یابد، مؤمنان، یکدیگر را دوست و محرم یکدیگر می دانند تا آنجا که به فرمایش امام باقر(ع)، در زمان قیام قائم دوری ها و جدایی ها از بین می رود و هر کس هر چه احتیاج دارد، از جیب برادرش برمی دارد. انقلاب جهانی اخلاق در زمان ظهور

اساسی ترین اتفاقی که هنگام ظهور امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) می افتد تکمیل بلوغ فکری و تعقل انسان هاست که زمینه ساز اصلاح همه امور خواهد شد؛ چنان که امیرالمؤمنین(ع) می فرماید: «الْعَقْلُ مُصْلِحٌ كُلِّ أَمْرٍ؛ عقل، اصلاح کننده هر امری است.» [۱] از همین رو است که امام باقر(ع) با تأکید بر بلوغ نهایی عقل مردم عصر ظهور می فرماید: «إِذَا قَامَ قَائِمُنَا وَوَضَعَ اللَّهُ يَدَهُ عَلَى رُءُوسِ الْعِبَادِ فَجَمَعَ بِهَا عُقُولَهُمْ وَ كَمَلَتْ بِهِ أَعْيُنَهُمْ»؛ هنگامی که قائم ما قیام کند، خداوند دست محبتش را به سر بندگان می گذارد و عقول آن ها را با آن به کمال می رساند و بلوغ فکری آنان رشد یافته و تکمیل می شود» [۲].

از نظر علمی نیز رشد آموخته های معارف قرآن و سنت نبوی که موجب هدایت انسان هاست توسط امام زمان (عج) به اندازه ای رشد می کنند که امام باقر(ع) در توصیف آن می فرماید: «و تَوْتُونَ الْحِكْمَةَ فِي زَمَانِهِ حَتَّى إِنَّ الْمَرْأَةَ لَتَقْضِي فِي بَيْتِهَا يَكْتَابِ اللَّهُ تَعَالَى وَ سُنَّةَ رَسُولِ اللَّهِ ص»؛ در زمان حضرت مهدی(علیه السلام) علوم و حکمت را آن چنان خواهید آموخت که یک زن خانه دار در منزل خودش طبق قرآن و شیوه رسول خدا صلی الله علیه و آله حکم خواهد کرد» [۳].

به هر حال، بلوغ فکری در زمان ظهور امام زمان(عج) تأثیر جدی بر رشد همه ابعاد زندگی انسان و از جمله بعد اخلاقی آن دارد. اینک به برخی از تأثیرات ظهور بر اخلاق جامعه اسلامی اشاره می کنیم. تقویت روحیه برادری و اعتماد عمومی

یکی از پایه های اخلاق اسلامی، اعتماد به خدای متعال است. در جامعه اسلامی آنچه افراد جامعه را به یکدیگر پیوند داده و موجب اعتماد عمومی بین آن ها می شود ایمان به خداست. بر همین اساس، قرآن کریم می فرماید: «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ؛ در حقیقت مؤمنان با هم برادرند.» [۴]

در جامعه عصر ظهور، به جهت تقویت ایمان حقیقی در بین مردم، اعتماد عمومی نیز رشد می یابد و مؤمنان، یکدیگر را دوست و محرم یکدیگر می دانند و به یکدیگر اعتماد کامل دارند؛ چنان که امام باقر(ع) می فرماید: «إِذَا قَامَ الْقَائِمُ جَاءَتِ الْمُرَابَلَةُ وَ يَأْتِي الرَّجُلُ إِلَى كَيْسِ أَخِيهِ قِيَاخَذُ حَاجَتَهُ لَا يَمْتَعُهُ»؛ در زمان قیام قائم دوری ها و جدایی ها از بین می رود تا آن جا که هر کس هر چه احتیاج دارد، از جیب برادر (دینی) اش بر می دارد و او هم مانع نمی شود.» [۵] اوج اخلاق عملی

روش تربیت و رشد اخلاقی جامعه عصر ظهور و حکومت امام زمان (علیه السلام) مطابق با نقشه زمامداری اسلامی است. به این معنا که از سویی اخلاق عملی زمامداران، مروج اخلاق و تربیت دینی در جامعه است همان گونه که امیرالمؤمنین (علیه السلام) می فرماید: «مَنْ تَصَبَّ نَفْسَهُ لِلنَّاسِ إِمَامًا [فَعَلَيْهِ أَنْ يَبْدَأَ فَلَئِبْدًا] يَتَعَلَّمُ نَفْسِهِ قَبْلَ تَعَلُّمِ غَيْرِهِ وَ لِيَكُنْ تَأْدِيبُهُ سَبِيْرَتَهُ قَبْلَ تَأْدِيبِهِ بِلِسَانِهِ وَ مُعَلِّمُ نَفْسِهِ وَ مُؤَدِّبُهَا أَحَقُّ بِالْإِحْتِمَالِ مِنَ مُعَلِّمِ النَّاسِ وَ مُؤَدِّبِهِمْ»؛ [۶] هر کس خویش را پیشوای دیگران قرار دهد اصلاح خویش را بر اصلاح دیگران مقدم بدارد و پیش از آن که مردم را با زبان خود تبلیغ کند با سیرت و رفتار خود دعوت کند و کسی که معلم و ادب کننده خویش است به احترام سزاوارتر است از کسی که معلم و مربی مردم است.»

از سوی دیگر، امام علی(ع) در مورد تأثیرپذیری مردم از حاکمانشان می فرماید: «النَّاسُ يَأْمُرَائِهِمْ أَشْبَهَ مِنْهُمْ يَأْبَائِهِمْ»؛ مردم، به دولت مردان خود شبیه ترند تا به پدران شان.» [۷] این در حالی است که یکی از شناسه های

امام معصوم، اخلاق عملی و عمل به تمام معروف و ترک تمامی منکرات است. امام رضا(ع) در توصیف اخلاق عملی امام معصوم می فرماید: «وَيَكُونُ أَخَذَ النَّاسِ يَمًا يَأْمُرُ بِهِ وَ أَكْفًا; النَّاسِ عَمَّا يَنْهَى عَنْهُ;» آنچه را به مردم فرمان می دهد، خود بیش از دیگران به آن عمل می کند، و آنچه را که مردم را از آن نهی کند، خود بیش از همگان از آن می پرهیزد.»[۸]

حکومت جهانی اسلامی به زمامداری امام زمان علیه السلام موجب ترویج عملی اخلاق در جامعه می شود. به عبارت دیگر، ویژگی خاص جامعه عصر ظهور از نظر اخلاقی آن است که به جای آن که مباحث اخلاقی بیان شود عملاً ترویج می شوند.

جراحی خواهش های نفسانی

عمده ردائل اخلاقی به خاطر پیروی از هوای نفس و خواسته های درونی است چنان که قرآن کریم با هشدار نسبت به پیروی از هوای نفس می فرماید: «وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىَّ; قِيُضِكَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ;» و از هوای نفس پیروی مکن که تو را از راه خدا گمراه می کند.»[۹] همین هوا های نفسانی انسان ها هستند که اخلاق در جامعه بشری را با بحران روبرو کرده است؛ اما در جامعه عصر ظهور، مهم ترین خدمت به بشریت آن است که توسط امام زمان(عج) و حکومت ایده آل اسلامی، هوا و هوس افراد جای خود را به هدایت ناب الهی می دهد. امام علی(ع) در توصیف حکومت حضرت مهدی(عج) می فرماید: «يَعْطِفُ الْهَوَىَّ عَلَى الْهُدَى إِذَا عَطَفُوا الْهُدَى عَلَى الْهَوَى;» هوای نفس را به هدایت برمی گرداند، آن زمان که مردم مسیر هدایت را به هوا برگردانده اند.»[۱۰]

برخورد سلیقه ای، شخصی و در بسیاری اوقات خودخواهانه زمامداران، دنیای امروز را محل جولان ردائل اخلاقی و سقوط انسانیت و اخلاق ساخته است در حالی که عصر ظهور، دوران مسلط شدن قانون الهی و از بین رفتن جایگاه و تأثیر هر گونه تمایلات نفسانی بر مدیریت جامعه خواهد بود. پس بهتر است خود و جامعه مان را برای استقبال از چنین جامعه ایده آلی آماده کرده و برای احیای اخلاق اسلامی در پرتو عمل به فرامین سعادت بخش الهی به پا خاسته و طرحی نو دراندازیم.

نویسنده: محسن رفیعی

پی نوشت

[۱] علی بن محمد لیثی واسطی، عیون الحکم و المواعظ (موسسه علمی فرهنگی دار الحدیث، سازمان چاپ و نشر: قم، ۱۳۷۶)، ۲۸، حدیث ۸۳۵.

[۲] محمد بن یعقوب کلینی، الکافی (اسلامیه) (دار الکتب الإسلامیة: تهران، ۱۳۶۳)، ج ۱، ۲۵، حدیث ۲۱.

[۳] محمد بن ابراهیم نعمانی و محمد بن ابراهیم نعمانی، الغیبة (لنعمانی) (مکتبة الصدوق: تهران، ۱۳۹۷)، ۲۳۹.

[۴] سوره حجرات، آیه ۱۰.

[۵] علی میرشریفی، محمد بن محمد مفید و محمد بن محمد مفید، الإختصاص (جماعة المدرسين فى الحوزة العلمية بقم، مؤسسة النشر الإسلامی: قم، بی تا)، ۲۴.

[۶] محمد بن حسین شریف الرضی، نهج البلاغة (صبحی صالح) (موسسة دار الهجرة: قم، ۱۴۱۴)، ۴۸۰، ۷۳.

[۷] حسن بن علی ابن شعبه، تحف العقول (جماعة المدرسين فى الحوزة العلمية بقم، مؤسسة النشر الإسلامی: قم، ۱۳۶۳)، ۲۰۸.

[۸] محمد بن علی ابن بابویه، من لا يحضره الفقيه (جماعة المدرسين فى الحوزة العلمية بقم، مؤسسة النشر الإسلامی: قم، ۱۳۶۳)، ج ۴، ۴۱۸.

[۹] سوره ص، آیه ۲۶.

[۱۰] شریف الرضی، نهج البلاغة (صبحی صالح)، ص ۱۹۵، خطبه ۱۲۸

خبر گزاری ایکننا